CONSELL GENERAL
PRINCIPAT D'ANDORRA

Grup Parlamentari de Concòrdia

A LA SINDICATURA

La sotasignada, M.I. Nuria Segués Daina, consellera general del Grup Parlamentari de Concòrdia, d'acord amb el que disposa l'article 98 del Reglament del Consell General, presenta, en degut temps i forma, les següents esmenes al **Projecte de llei qualificada de garantia dels drets de les persones amb discapacitat**, publicat al Butlletí del Consell General número 52/2026, del 8 de juliol de 2026.

Esmena 1. De modificació

Es proposa modificar diversos apartats de l'exposició de motius del projecte de llei, que queden redactats de la manera següent:

[...]

La Constitució del Principat d'Andorra estableix el marc general de protecció dels drets fonamentals i reconeix la vinculació de l'ordenament jurídic intern als tractats internacionals ratificats pel Principat. En aquest context, el Principat d'Andorra va signar i ratificar, el 27 d'abril del 2007 i el 10 d'octubre del 2013, respectivament, el Conveni relatiu als drets de les persones amb discapacitat de les Nacions Unides i el Protocol opcional al Conveni relatiu als drets de les persones amb discapacitat, fet a Nova York el 13 de desembre del 2006 (d'ara endavant, "CDPD"), assumint el compromís d'adoptar totes les mesures legislatives, administratives i de qualsevol altra índole necessàries per garantir-ne la plena aplicació. **En particular, l'article 4 del CDPD reforça les mesures legislatives per fer efectius els drets que reconeix, i alhora preserva les disposicions més favorables per a la realització dels drets de les persones amb discapacitat. En aquest sentit, aquesta Llei parteix del principi que les garanties essencials per a l'exercici efectiu d'aquests drets han de quedar definides legalment, sens perjudici que el desplegament reglamentari en concreti els procediments i les condicions d'aplicació.**

[...]

Amb la finalitat de reforçar l'enfocament preventiu i afavorir una intervenció primerenca, ~~es preveu expressament la possibilitat d'oferir determinats suports i prestacions a persones que, tot i no assolir el grau mínim requerit per obtenir la condició legal de persona amb discapacitat, presentin necessitats específiques de suport, sense equiparar-les jurídicament a les persones amb discapacitat reconeguda.~~ **La Llei diferencia el reconeixement legal de la condició de persona amb discapacitat de la valoració de les capacitats i de les necessitats de suport. D'aquesta manera, una necessitat de suport acreditada pot donar accés, quan la normativa sectorial així ho prevegi, a determinats suports preventius, educatius, rehabilitadors o socials sense exigir necessàriament el reconeixement previ d'un grau de discapacitat. Així mateix, es preveu la possibilitat d'adoptar suports provisionals**

PÀGINA: 1 de 17 DATA I HORA DE LA GENERACIÓ DE LA CÒPIA: 05/11/2026 10:02
Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.

davant de necessitats urgents acreditades mentre es resol el procediment de valoració, sense que això comporti per si mateix el reconeixement legal de la condició de persona amb discapacitat.

[...]

Quant a prestacions socials, s'estén l'accés a les escoles bressol i als esplais en condicions d'igualtat als nens i nenes amb discapacitat. **Quan aquest accés requereixi personal especialitzat, correspon al Govern garantir-ne la provisió, directament o mitjançant entitats especialitzades, en coordinació amb els comuns, de manera que l'existència dels recursos professionals necessaris no esdevingui una barrera per a l'accés efectiu dels infants a aquests serveis.**

[...]

El capítol tercer (articles 28 a 64) estableix les obligacions dels poders públics i els mitjans al seu abast per garantir l'exercici efectiu dels drets reconeguts a les persones amb discapacitat, incloent-hi de manera especial les mesures d'accessibilitat i els ajustos raonables, els serveis de suport personalitzats, la planificació i la coordinació de les polítiques públiques, la formació dels professionals i la necessària sensibilització i presa de consciència social.

En aquest marc, es reforcen també els instruments de coneixement, seguiment i avaluació de les polítiques públiques. El sistema de dades i indicadors ha de permetre conèixer de manera més precisa la situació de les persones amb discapacitat, inclosa la seva participació en el mercat laboral. L'Observatori Nacional de la Discapacitat assumeix una funció continuada d'anàlisi i seguiment, amb una composició transversal i la publicació periòdica d'informació accessible. Aquest seguiment continu es complementa amb una avaluació externa i integral cada quatre anys i amb la revisió anual del grau d'execució, els resultats, els recursos i les necessitats del Pla estratègic nacional.

Aquest capítol posa en relleu el paper essencial del Ministeri Fiscal i del Raonador del Ciutadà com a institucions específiques de salvaguarda i de control de l'exercici lliure d'aquests drets. Aquest capítol configura els aspectes més instrumentals i organitzatius de les obligacions posades a càrrec dels poders públics, tot regulant els altres òrgans, mecanismes i instruments de garantia, seguiment i control de l'exercici d'aquests drets i d'avaluació de les polítiques públiques, com ara el Pla nacional de prevenció, l'Observatori Nacional de la Discapacitat ~~i el Consell Nacional de Valoració de la Discapacitat~~ **la Comissió Nacional de Valoració (Conava)**, incloent-hi el Conadis i la participació de les organitzacions representatives de les persones amb discapacitat.

Pel que fa a la Conava, la Llei diferencia la valoració del grau de discapacitat de la valoració de les capacitats i de les necessitats de suport, que poden efectuar-se conjuntament però responen a finalitats diferents. Se'n garanteix per llei el caràcter multidisciplinari, la dotació suficient de professionals especialitzats i la coordinació amb els serveis que intervenen en la valoració i el seguiment dels suports. Igualment, es preveu un sistema d'informació interoperable per evitar duplicitats innecessàries i facilitar la continuïtat de l'atenció, i es fixa un termini màxim de dos mesos per efectuar la valoració i emetre la proposta de resolució, amb caràcter prioritari per a les

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.

situacions urgents. Quan la resolució final s'aparti del criteri tècnic de la Conava, aquesta decisió ha d'estar expressament motivada.

[...]

Les disposicions transitòries regulen el règim aplicable durant el període d'adaptació al nou marc legal i estableixen determinades mesures destinades a garantir la continuïtat de la protecció de les persones afectades mentre es desplega reglamentàriament la Llei. **En particular, el canvi de model de valoració no pot comportar, per si mateix, la pèrdua o reducció dels graus de discapacitat, drets, prestacions o suports ja reconeguts. Qualsevol revisió amb efectes desfavorables ha de partir d'una valoració individualitzada i d'una resolució motivada, garantint la continuïtat dels suports essencials mentre es resol el procediment.**

[...]

La disposició final primera encomana al Govern l'aprovació dels principals reglaments necessaris per al desplegament de la Llei, la presentació al Consell General de les modificacions legislatives sectorials que se'n derivin i la creació de l'Observatori Nacional de la Discapacitat. **Així mateix, es fixen terminis concrets per al desplegament reglamentari i s'estableix que aquest desplegament no pot restringir el contingut essencial dels drets reconeguts per la Llei ni ajornar-ne l'efectivitat. La manca de desenvolupament reglamentari no pot justificar, per si sola, la denegació o la interrupció d'un dret o d'un suport quan els seus requisits essencials resultin de la mateixa Llei o de la normativa que continuï vigent durant el període transitori.**

[...]

Motivació: en consonància a les esmenes presentades

Esmena 2. De modificació

Es proposa modificar els apartats 2, 3 i 5 i addicionar un nou apartat 6 a l'article 5, del Projecte de llei, que queda redactat de la manera següent:

Article 5. Accés al sistema de suports

[...]

2. ~~En tot cas, per accedir als suports previstos en aquesta Llei i a la normativa general i sectorial aplicable, les persones han de ser valorades prèviament per la Comissió Nacional de Valoració (d'ara endavant, "Conava").~~ **Per accedir als suports vinculats al reconeixement legal de la condició de persona amb discapacitat, les persones han de ser valorades prèviament per la Comissió Nacional**

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.

de Valoració (d'ara endavant, "Conava"). La normativa sectorial pot preveure l'accés a suports específics en funció de les capacitats i de les necessitats de suport acreditades de la persona, sense exigir necessàriament el reconeixement previ de la condició legal de persona amb discapacitat.

La valoració per part de la Conava s'ha de dur a terme amb criteris objectius i homogenis, ha d'estar degudament motivada i ha de garantir la participació de la persona interessada.

El procediment de valoració ha de preveure mecanismes de revisió i d'actualització en funció de l'evolució de la situació de la persona i de les necessitats de suports.

3. El Govern ha de reconèixer la condició de persona amb discapacitat i atorgar l'accés als suports corresponents, d'acord amb els resultats de la valoració efectuada i segons el que preveu la normativa aplicable. **A aquests efectes, el grau mínim legal per al reconeixement de la condició de persona amb discapacitat és del 33%.**

[...]

5. Les persones que, tot i no assolir el grau mínim requerit per obtenir la condició legal de persona amb discapacitat, ~~presentin una necessitat de suports o prestacions de caràcter preventiu hi poden accedir~~ **presentin una necessitat de suport acreditada poden accedir als suports específics que determini la normativa sectorial, especialment els de caràcter preventiu, educatiu, rehabilitador o social**, en els termes i segons els requisits que es determinin per via reglamentària, i sense que això comporti la seva equiparació a les persones amb discapacitat que compleixen els requisits establerts als apartats anteriors.

6. Quan existeixi una necessitat de suport urgent degudament acreditada i la demora en la seva provisió pugui comprometre greument la salut, l'autonomia personal, la continuïtat de l'atenció o la participació educativa o social de la persona, l'administració competent ha d'adoptar provisionalment els suports indispensables fins que es resolgui definitivament el procediment de valoració.

L'adopció d'aquests suports provisionals no prejutja el resultat de la valoració definitiva ni comporta, per si mateixa, el reconeixement legal de la condició de persona amb discapacitat. Els supòsits, el procediment i les garanties aplicables es desenvolupen reglamentàriament.

~~6.~~ **7.** Les persones amb discapacitat poden accedir als suports, inclosos els econòmics, previstos en aquesta Llei, que els siguin aplicables encara que resideixin temporalment a l'estranger, sempre que el desplaçament o l'estada responguin a la necessitat de rebre un tractament relacionat amb la seva discapacitat o malaltia en un centre mèdic, quirúrgic o anàleg, i que aquest tractament hagi estat prescrit o autoritzat pel sistema sanitari andorrà i es presti en un centre amb conveni vigent amb la CASS.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.

Motivació: Es concreta el desdoblament del circuït, i es diferencia el reconeixement administratiu de la discapacitat de la valoració de les necessitats de suport. Per altra banda, es retorna a la redacció del text vigent i es precisa el grau mínim del 33% de discapacitat per tal de garantir major seguretat jurídica, i alhora s'evita que el percentatge sigui l'única porta d'accés a determinats suports. Finalment, amb la incorporació del nou apartat 6 es vol evitar situacions de desprotecció quan existeix una necessitat urgent acreditada que no pot quedar condicionada a la durada del procediment ordinari de valoració. La mesura permet donar una resposta provisional i ràpida sense anticipar el resultat definitiu de la CONAVA ni el reconeixement d'un grau de discapacitat.

Esmena 3. D'addició

Es proposa addicionar un nou apartat 3 a l'article 32 del Projecte de llei, que queda redactat de la manera següent:

Article 32. Finançament i dotació pressupostària

[...]

3. El finançament públic dels serveis i programes adreçats a les persones amb discapacitat, tant si es presten directament com a través d'entitats col·laboradores, ha de tenir en compte la intensitat i la complexitat de les necessitats de suport de les persones ateses, així com els recursos humans necessaris per garantir una atenció individualitzada, contínua i de qualitat.

[...]

Motivació: Vincular el finançament dels serveis a les necessitats reals de suport i als recursos professionals necessaris per fer efectiva l'atenció centrada en la persona. Es renumeren correlativament els apartats posteriors.

Esmena 4. De modificació

Es proposa modificar l'apartat 1 i 2 a l'article 38 del Projecte de llei, que queda redactat de la manera següent:

Article 38. Mesures relatives al dret a l'educació inclusiva

1. Amb la finalitat de garantir el dret a una educació inclusiva en tots els nivells, sense perjudici de les mesures que preveu la normativa en matèria d'educació, els poders públics tenen les obligacions següents:

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.

[...]

h) Adoptar, en el marc de la jornada lectiva, les adaptacions horàries i curriculars necessàries per ajustar-les a la situació i característiques de les persones amb discapacitat i promoure la flexibilització del criteri d'edat en la permanència als centres docents.

i) Garantir que la determinació, el manteniment, la revisió o la retirada dels ajustaments i suports educatius es fonamentin en una valoració individualitzada de les necessitats de l'alumne en els àmbits acadèmic, funcional, comunicatiu, social, emocional i de participació. Els resultats acadèmics no poden constituir, per si sols, un criteri suficient per denegar, reduir o retirar un suport quan persisteixi la necessitat que en va motivar l'adopció.

~~i)~~ **j)** Garantir als infants i adolescents amb discapacitat poder prosseguir la seva formació escolar durant l'hospitalització o durant l'atenció de la malaltia al seu domicili si es perllonguen més d'un mes i impliquen alteracions del cicle d'aprenentatge, d'acord amb el que s'estableixi reglamentàriament.

[...]

2. Les mesures establertes a l'apartat 1 són aplicables a tots els nivells dels sistemes educatius presents a Andorra, inclosa l'educació superior, tant en centres públics com privats.

Els poders públics han de garantir la continuïtat dels suports i l'acompanyament de les persones amb discapacitat en les transicions entre les diferents etapes educatives, especialment en el pas del batxillerat o de la formació professional a l'educació superior.

A aquest efecte, s'han d'establir mecanismes de coordinació i, quan sigui necessari, convenis entre l'administració educativa, la Universitat d'Andorra i la resta de centres d'educació superior, així com amb les entitats especialitzades acreditades que presten serveis de suport, per garantir una transició planificada, la continuïtat dels suports necessaris i el treball multidisciplinari entre els professionals implicats.

[...]

Motivació: S'incorpora una nova lletra i) per tal de garantir que els suports educatius responguin a les necessitats globals de l'alumne i no exclusivament al seu rendiment acadèmic. Alhora es garanteix la continuïtat dels suports en el pas a l'educació superior i reforçar la coordinació entre els centres educatius i els serveis especialitzats. Es renumeren correlativament les lletres posteriors.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.

Esmena 5. De modificació

Es proposa modificar els apartats 1 i 2 de l'article 41 del Projecte de llei, que queda redactat de la manera següent:

Article 41. Jubilació anticipada per envelliment prematur

1. Les persones treballadores afiliades a la seguretat social andorrana i que tinguin una discapacitat greu associada a una discapacitat específica o una discapacitat molt greu reconegudes pel Govern, poden sol·licitar davant de la CASS l'accés a la jubilació anticipada per envelliment prematur fins a un màxim de cinc anys abans de l'edat ordinària legal de jubilació, d'acord amb els requisits i les condicions que s'estableixin a la normativa de seguretat social vigent.

2. A aquest efecte, el Govern ha de definir per reglament**, d'acord amb l'evidència científica disponible,** les discapacitats específiques**, les situacions clíniques i les seqüeles o complicacions cròniques, incloses les derivades d'un trasplantament d'òrgan sòlid quan siguin susceptibles de generar un envelliment prematur o un deterioramentfuncional significatiu,** que permetin accedir-hi, així com els criteris aplicables dels coeficients reductors.

La relació de discapacitats i situacions específiques ha de ser objecte de revisió periòdica d'acord amb l'evolució de l'evidència científica.

[...]

Motivació: S'amplia la previsió reglamentària perquè, més enllà de les discapacitats específiques es puguin tenir en compte situacions clíniques, seqüeles o complicacions cròniques que, d'acord amb l'evidència científica, comportin un envelliment prematur o un deteriorament funcional significatiu.

En particular, determinades seqüeles o complicacions derivades d'un trasplantament d'òrgan sòlid poden afectar de manera prolongada la capacitat funcional i dificultar el manteniment de l'activitat laboral. La mesura no comporta el reconeixement automàtic de la jubilació anticipada pel fet d'haver estat trasplantat, sinó que exigeix acreditar la repercussió funcional i laboral de cada situació.

Finalment, es preveu la revisió periòdica de les situacions susceptibles de donar-hi accés, per adaptar-les a l'evolució de l'evidència científica.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.

Esmena 6. De modificació

Es proposa modificar l'apartat 3 de l'article 42 del Projecte de llei, que queda redactat de la manera següent:

Article 42. Mesures relatives als serveis socials i sociosanitaris

[...]

3. Els comuns han d'adoptar les mesures necessàries per garantir l'accés dels infants amb discapacitat a les escoles bressol i als serveis d'esplai en condicions d'igualtat i no-discriminació, mitjançant l'adopció dels ajustaments i suports que siguin necessaris. **Quan aquests ajustaments o suports requereixin la intervenció de personal especialitzat, el Govern n'ha de garantir la provisió, directament o mitjançant entitats especialitzades degudament autoritzades o acreditades, en coordinació amb els comuns. A aquest efecte, s'han d'establir els mecanismes de cooperació o convenis necessaris per regular la posada a disposició dels professionals, la coordinació entre els serveis i les responsabilitats respectives. Els mecanismes de cooperació s'han d'articular de manera que la seva formalització no retardi injustificadament la provisió dels suports especialitzats necessaris per fer efectiu l'accés de l'infant.**

Motivació: Es vol garantir que l'obligació dels comuns d'assegurar l'accés dels infants amb discapacitat a les escoles bressol i als serveis d'esplai vagi acompanyada dels recursos professionals necessaris per fer-la efectiva. Els comuns no disposen necessàriament, dins de les seves plantilles, dels perfils especialitzats que poden requerir determinades necessitats de suport. Per aquest motiu, es preveu que el Govern garanteixi la provisió d'aquests professionals, directament o mitjançant entitats especialitzades acreditades, a través de mecanismes de cooperació amb els comuns. Aquest model permet compartir una borsa de professionals especialitzats, optimitzar els recursos disponibles i adaptar el suport a les necessitats concretes de cada infant, sense exigir a cada comú disposar permanentment d'aquests perfils.

Esmena 7. D'addició

Es proposa addicionar un nou apartat a l'article 48 del Projecte de llei, que queda redactat de la manera següent:

Article 48. Mesures relatives al treball

[...]

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.

7. Les polítiques públiques d'ocupació adreçades a les persones amb discapacitat s'han d'orientar a afavorir, quan la persona conservi o recuperi una capacitat funcional compatible amb l'exercici d'una activitat professional, la incorporació, el manteniment o la reincorporació progressiva a l'activitat laboral. A aquest efecte, s'han de tenir en compte fórmules flexibles i adaptades a les necessitats de la persona, com ara l'adaptació de la jornada, el treball a temps parcial, l'adaptació o la reubicació del lloc de treball i els suports necessaris.

La incorporació, el manteniment o la reincorporació a l'activitat laboral no comporten, per si sols, la supressió dels suports personals o dels ajustaments raonables que continuïn sent necessaris. Les prestacions econòmiques es regeixen pels requisits i les regles de compatibilitat que estableixi la normativa laboral o de la seguretat social.

~~7.~~ **8.** En els processos de selecció, les administracions competents han d'adoptar les mesures escaients perquè les persones amb discapacitat puguin accedir a les convocatòries que facin i per adaptar l'organització del procés de selecció, quan calgui, en temps, mitjans, suports i recursos a les necessitats de les persones amb discapacitat que s'hi presenten, en els termes que s'estableixin reglamentàriament.

En el cas que una persona amb discapacitat obtingui la mateixa puntuació que les altres persones candidates que no tenen discapacitat, té prioritat per ser seleccionada, sense perjudici de la reserva de places per a persones amb discapacitat prevista a la normativa vigent en matèria de funció pública.

[...]

Motivació: Es pretén afavorir la participació laboral de les persones amb discapacitat que conserven o recuperen capacitat per desenvolupar una activitat professional, mitjançant fórmules adaptades a les seves capacitats funcionals i necessitats de suport. La previsió no modifica el règim de compatibilitats de les pensions d'invalidesa establert per la normativa de seguretat social, sinó que orienta les polítiques d'ocupació cap al manteniment i la reincorporació laboral sempre que la situació funcional de la persona ho permeti. En definitiva, tenint en compte que aquesta llei aposta per valorar les capacitats i les necessitats de suport, les polítiques d'ocupació també han de facilitar que la persona pugui desenvolupar la capacitat laboral que conserva, mitjançant fórmules flexibles i adaptades. Es renumeren correlativament els apartats posteriors.

Esmena 8. D'addició

Es proposa addicionar una nova lletra h) a l'apartat 3 de l'article 58 del Projecte de llei, que queda redactat de la manera següent:

Article 58. Estadístiques. Recollida, tractament, conservació i publicació de dades

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.

[...]

3. El Govern, mitjançant el Departament d'Estadística, ha de crear un sistema de recollida, tractament i interpretació de dades estadístiques tant quantitatives com qualitatives, així com un sistema d'indicadors que permetin formular i aplicar polítiques efectives i adaptades per garantir els drets de les persones amb discapacitat en tots els àmbits.

Al respecte, el Departament d'Estadística ha de tenir una cura especial a recollir i tractar dades desagregades per tipus de discapacitat, gènere i edat, com a mínim en les matèries següents:

[...]

h) La situació laboral de les persones amb discapacitat, incloent-hi la situació d'activitat, ocupació o desocupació, el tipus de jornada i de contractació, el sector d'activitat, la participació en el mercat de treball ordinari o en programes específics d'inclusió laboral, així com els suports i ajustos requerits en l'àmbit laboral.

Motivació: A l'apartat 58.1 es fa referència a la necessitat de recopilar dades en l'àmbit ocupacional, entre altres, però manca la definició dels indicadors específics sobre la situació laboral de les persones amb discapacitat per conèixer el seu grau efectiu d'inclusió en el mercat de treball i avaluar l'impacte de les polítiques públiques d'ocupació i dels suports destinats a garantir aquest dret.

Esmena 9. De modificació

Es proposa modificar els apartats 2, 3 i 4 i addicionar un nou apartat 5 a l'article 59 del Projecte de llei, que queda redactat de la manera següent:

Article 59. Observatori Nacional de la Discapacitat

[...]

2. L'OND té per objecte recopilar, explotar, analitzar i interpretar **de manera continuada** dades, estadístiques i estudis actualitzats sobre les característiques de la població amb discapacitat, així com sobre els serveis, els suports i les prestacions econòmiques i tecnològiques al seu abast, amb la finalitat de conèixer i millorar les seves necessitats, condicions de vida i l'exercici efectiu dels seus drets. **A aquest efecte, l'OND es nodreix, entre altres fonts, del sistema de recollida, tractament i interpretació de dades i del sistema d'indicadors previstos a l'article 58, així com de la informació facilitada per les administracions públiques, els organismes i les entitats competents.**

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.

3. L'OND ha d'integrar, com a mínim, **representants dels ministeris competents en matèria d'afers socials, salut i educació, del Departament d'Estadística**, de les organitzacions representatives de les persones amb discapacitat i persones expertes en la matèria.

4. La ~~composició, les competències i el~~ **resta de competències i el** règim de funcionament de l'OND s'estableixen per via reglamentària.

5. L'OND ha de publicar, com a mínim anualment, un informe accessible d'indicadors sobre la situació de les persones amb discapacitat, els suports i serveis disponibles, el seu grau d'utilització i les principals necessitats detectades.

Motivació: Es preveu garantir que l'Observatori disposi d'una composició transversal, produeixi informació actualitzada i periòdica útil per a la presa de decisions públiques, i generi un informe anual. Es vincula expressament l'Observatori amb el sistema de dades previst a l'article 58, per garantir que la seva funció d'anàlisi i seguiment es basi en informació estructurada, actualitzada i transversal.

Esmena 10. De modificació

Es proposa modificar els apartats 1 i 2 de l'article 60 del Projecte de llei, que queda redactat de la manera següent:

Article 60. Avaluació sobre l'estat de la discapacitat i Pla estratègic nacional

1. ~~El Govern ha d'encarregar cada quatre anys una avaluació de l'estat de la discapacitat a una entitat especialitzada en la matèria.~~ **L'OND ha d'efectuar un seguiment continuat de l'estat de la discapacitat i elaborar anualment un informe de seguiment basat en dades i indicadors actualitzats. Sense perjudici d'aquest seguiment permanent, el Govern ha d'encarregar cada quatre anys una avaluació externa i integral de l'estat de la discapacitat a una entitat especialitzada en la matèria.**

L'avaluació ha d'incloure un diagnòstic complet sobre el nombre de persones amb discapacitat que viuen al país, les seves característiques i els suports, serveis i prestacions al seu abast, **els recursos pressupostaris i professionals, si aquests son adequats a les necessitats de suport detectades, i si escau, ha d'identificar les mesures correctores previstes.** ~~i recopilar els aspectes eventuals susceptibles de ser millorats.~~

2. A partir de les dades disponibles de l'OND, les dades del Departament d'Estadística i l'avaluació encomanada sobre l'estat de la discapacitat, el Govern ha d'elaborar i actualitzar, almenys cada quatre anys, el pla estratègic nacional relatiu als drets de les persones amb discapacitat, amb la participació activa del Conadis. **El grau d'execució del Pla, els indicadors de resultat i l'evolució dels recursos i les necessitats s'han de revisar anualment.**

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.

[...]

Motivació: Diferenciar el seguiment permanent de les dades de l'avaluació estratègica quadriennal i permetre que les polítiques públiques s'ajustin a l'evolució real del col·lectiu.

Esmena 11. De modificació

Es proposa modificar els apartats 1, 2, 3, 4 i 6, i addicionar dos nous apartats, 7 i 8 a l'article 61, del Projecte de llei, que queda redactat de la manera següent:

Article 61. Comissió Nacional de Valoració (Conava)

1. La Conava és un òrgan nacional de caràcter públic i tècnic, adscrit al ministeri competent en matèria d'afers socials, ~~encarregat~~ **encarregada** de ~~valorar el grau de discapacitat i la necessitat de suports de les persones~~. r**ealitzar, segons correspongui, les valoracions següents:**

a) La valoració del grau de discapacitat, als efectes del reconeixement legal de la condició de persona amb discapacitat.

b) La valoració de les capacitats de la persona i de les seves necessitats de suport, tenint en compte la situació funcional, l'entorn i la intensitat dels suports requerits.

Ambdues valoracions tenen caràcter diferent i poden efectuar-se de manera conjunta quan les circumstàncies de la persona ho requereixin. La identificació d'una necessitat de suport no comporta, per si mateixa, el reconeixement de la condició legal de persona amb discapacitat ni exigeix necessàriament aquest reconeixement previ.

2. ~~En funció del resultat de la valoració, la Conava determina a quins suports, serveis, programes, prestacions, ajustos raonables o altres de més específics previstos en aquesta Llei pot accedir la persona amb discapacitat.~~

En funció del resultat de la valoració de les capacitats i de les necessitats de suport, la Conava determina, en els termes previstos en aquesta Llei i en la normativa sectorial aplicable, els suports, serveis, programes, prestacions, ajustos raonables o altres mesures específiques a què pot accedir la persona, així com, quan escaigui, la intensitat o les característiques del suport requerit.

L'accés als suports que no requereixin legalment el reconeixement de la condició de persona amb discapacitat s'ha de fonamentar en la necessitat acreditada de la persona i no queda condicionat a l'assoliment d'un grau mínim de discapacitat.

[...]

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.

3. ~~La persona amb discapacitat~~ **La persona objecte de valoració** ha de participar en el procés de valoració i pot expressar lliurement les seves necessitats i preferències, amb l'assistència, si escau, de la persona de suport de la comunicació o de la interacció prevista a la normativa en matèria d'accessibilitat universal, en els termes que s'estableixin reglamentàriament.

4. La Conava emet una proposta de resolució que se sotmet a l'aprovació del titular del ministeri competent en matèria d'afers socials, en els termes que s'estableixin reglamentàriament. **Quan la resolució final s'aparti totalment o parcialment de la proposta de la Conava, aquesta decisió ha d'estar expressament motivada i s'han d'indicar les raons que justifiquen l'apartament del criteri tècnic emès. La resolució s'ha de notificar a la persona interessada amb indicació dels mecanismes de recurs disponibles.**

[...]

6. ~~La composició, el funcionament, els procediments, els terminis i els criteris de valoració de la Conava s'estableixen per via reglamentària.~~ **La Conava ha de tenir una composició multidisciplinària i ha d'integrar, com a mínim, professionals dels àmbits de la salut, l'educació, l'ocupació i els serveis socials, amb la qualificació i l'experiència adequades per garantir una valoració integral de la persona.**

La composició dels equips avaluadors s'ha d'adaptar a la naturalesa de cada valoració i a les circumstàncies de la persona. Quan sigui necessari, s'hi han d'incorporar professionals d'altres disciplines, com ara la psicologia, l'educació social, la logopèdia, la teràpia ocupacional, la fisioteràpia o altres especialitats relacionades amb les capacitats i les necessitats de suport objecte de valoració.

Quan la valoració tingui una incidència principal en un àmbit concret, l'equip avaluador ha d'incloure almenys un professional amb coneixement específic d'aquest àmbit. El funcionament, els procediments, els terminis i els criteris de valoració de la Conava s'estableixen per via reglamentària respectant el termini màxim previst a l'apartat 8 d'aquest article. En qualsevol cas, els equips avaluadors han d'estar integrats per professionals amb la qualificació i l'experiència adequades per garantir una valoració objectiva, rigorosa i individualitzada de les situacions de discapacitat.

El Govern ha de garantir una dotació suficient i estable de professionals per al funcionament de la Conava, dimensionada d'acord amb el volum de sol·licituds, la complexitat de les valoracions i els terminis establerts en aquesta Llei. Així mateix, ha de garantir la formació continuada dels professionals en les diferents discapacitats i necessitats de suport, així com en els models de valoració integral i centrada en la persona.

7. El Govern ha de garantir un sistema d'informació interoperable entre els departaments i serveis públics que intervenen en la valoració de la discapacitat, la determinació de les necessitats de suport i la provisió i el seguiment dels suports, que permeti compartir i actualitzar la informació necessària per a l'exercici de les seves funcions.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.

Aquest sistema ha de facilitar la continuïtat de l'atenció i el seguiment dels suports, evitar la reiteració innecessària de valoracions i documentació i garantir l'intercanvi segur de la informació, limitat a les dades estrictament necessàries i d'acord amb la normativa en matèria de protecció de dades personals. Les dades poden ser objecte de tractament agregat i anonimitzat per a les finalitats estadístiques, de planificació i d'avaluació previstes en aquesta Llei.

8. La Conava ha de fer la valoració i emetre la proposta de resolució en un termini màxim de dos mesos des que disposa de tota la documentació necessària. El reglament ha de concretar el procediment, els terminis de cada fase i els supòsits en què aquest termini es pot suspendre.

Les situacions urgents, en què l'espera pugui afectar greument la salut, l'autonomia de la persona, la continuïtat educativa o laboral o l'accés a un suport essencial, han de tenir caràcter prioritari. El reglament ha de definir els criteris per determinar aquestes situacions i el procediment específic que s'hi aplica. El ministeri competent en matèria d'afers socials ha de publicar periòdicament informació agregada sobre els expedients pendents i els temps de resolució.

Motivació: En el punt 1 i 2 es pretén diferenciar jurídicament la valoració destinada al reconeixement del grau de discapacitat de la valoració de les capacitats i les necessitats de suport. L'existència d'una necessitat específica de suport no ha de comportar automàticament el reconeixement administratiu d'una discapacitat, especialment en el cas dels infants, que poden requerir suports concrets en determinats àmbits mantenint una elevada funcionalitat en la resta.

El punt 4 vol reforçar les garanties de la persona valorada i la transparència del procediment. Quan la decisió administrativa final s'aparti de la proposta tècnics i multidisciplinària de la CONAVA, es considera necessari que aquesta quedi expressament justificada i que la persona conegui els motius de la decisió.

En el punt 6, es garanteix per llei el caràcter multidisciplinari de la CONAVA i preservar una valoració integral de la persona des de les dimensions social, sanitària, educativa i laboral. La composició mínima ja està prevista a la legislació vigent i no es considera convenient deixar-la íntegrament al desplegament reglamentari. Alhora, es permet adaptar els perfils professionals de l'equip avaluador a les característiques de cada cas i a les capacitats i necessitats de suport que hagin de ser valorades. Es demana que el Govern pugui garantir una aplicació efectiva de la llei i que la CONAVA disposi dels recursos professionals suficients i especialitzats per tal d'efectuar les valoracions rigoroses, individualitzades i dins dels terminis raonables.

Amb el punt 7 vol facilitar la coordinació entre els serveis que intervenen en la valoració i el seguiment de les persones, evitant duplicitats i garantint la continuïtat dels suports. La interoperabilitat ha de permetre una gestió més àgil de la informació i, alhora, facilitar l'obtenció de dades agregades per a la planificació i l'avaluació de les polítiques públiques.

Finalment, l'apartat 8 fixa per llei un termini màxim de dos mesos per evitar que l'accés als suports depengui de llistes d'espera. El reglament ha de concretar com s'organitza el procediment i com es

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.

prioritzen les situacions urgents. També es vol garantir un seguiment de les llistes d'espera i dels temps reals de resolució.

Esmena 12. De modificació

Es proposa modificar la lletra e) de l'article 62, del Projecte de llei, que queda redactat de la manera següent:

Article 62. *Consell Nacional de la Discapacitat (CONADIS)*

e) Expressar el seu parer previ amb caràcter preceptiu i no vinculant en relació amb l'adopció de noves normatives i de plans relacionats amb la discapacitat o amb una incidència certa sobre ella, d'acord amb el que s'estableixi reglamentàriament. **Quan el poder públic que aprova la normativa o el pla s'aparti totalment o parcialment del parer emès pel Conadis, ha de motivar per escrit aquesta decisió i comunicar-la al Conadis.**

Motivació: Reforçar la transparència i donar més efectivitat a la participació del Conadis sense modificar el caràcter no vinculant del seu parer. Quan les seves aportacions no siguin acollides, es considera convenient que quedin explicitades les raons que fonamenten la decisió.

Esmena 13. D'addició

Es proposa addicionar una nova lletra e) a l'apartat 2a l'article 63, del Projecte de llei, que queda redactat de la manera següent:

Article 63. *Cooperació internacional*

[...]

2. En matèria de cooperació internacional, el Govern ha de:

[...]

e) Promoure acords de cooperació amb altres estats, especialment amb els estats veïns, per facilitar la presa en consideració de les valoracions i de la documentació emeses per les autoritats andorranes en matèria de discapacitat i necessitats de suport, i recíprocament, amb la finalitat d'evitar duplicitats innecessàries en els procediments d'accés a l'educació, als serveis i als suports, sense perjudici de la normativa i de les competències pròpies de cada estat.

[...]

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.

Motivació: Afavorir la cooperació amb els estats de l'entorn i facilitar que la documentació i les valoracions efectuades a Andorra puguin ser tingudes en compte en procediments tramitats a l'estranger, especialment en situacions de mobilitat educativa. La previsió no estableix un reconeixement automàtic, sinó que pretén facilitar la coordinació i evitar valoracions reiterades innecessàriament.

Esmena 14. De modificació

Es proposa modificar la disposició transitòria primera, que queda redactada de la manera següent:

Disposició transitòria primera

Les persones amb discapacitat que, a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, tinguin reconeguts drets, prestacions, serveis, mesures de suport o qualsevol altra situació jurídica favorable continuen gaudint-ne en els termes establerts per la normativa anterior, sempre que continuïn complint els requisits exigits, llevat que l'aplicació d'aquesta Llei els sigui més favorable.

El canvi del model, dels criteris, dels barems o dels procediments de valoració derivat d'aquesta Llei o del seu desplegament reglamentari no pot comportar, per si mateix, la pèrdua, la reducció, la suspensió o l'extinció del grau de discapacitat, dels drets, de les prestacions o dels suports prèviament reconeguts.

Qualsevol revisió que pugui comportar efectes desfavorables per a la persona s'ha de fonamentar en una valoració individualitzada, ha de garantir la participació i l'audiència de la persona interessada i ha de donar lloc a una resolució expressa i motivada, amb indicació dels mecanismes de recurs disponibles. Fins a la notificació d'aquesta resolució s'ha de garantir la continuïtat dels suports essencials necessaris per evitar situacions de desprotecció.

Motivació: Reforçar la seguretat jurídica de les persones que ja tenen reconeguts graus de discapacitat, prestacions o suports i evitar que el canvi de model de valoració comporti automàticament una pèrdua de drets. Les revisions eventuals han de ser individualitzades, motivades i garantir la continuïtat dels suports essencials mentre es resol el procediment.

Esmena 15. De modificació

Es proposa modificar l'apartat 3 i addicionar els nous apartats 4 i 5 de la disposició final primera:

Disposició final primera

[...]

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.

3. ~~En el termini màxim de dos anys a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'aprovar o adaptar les disposicions reglamentàries necessàries per desplegar-la i, en particular:~~

En el termini màxim d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei, el Govern ha d'aprovar o adaptar les disposicions reglamentàries necessàries per desplegar-la i, en particular:

~~a) El reglament relatiu a l'accés a la jubilació anticipada per envelliment prematur.~~

~~b) El reglament regulador de la Comissió Nacional de Valoració (Conava).~~

~~c)~~ **a)** La modificació del reglament regulador de l'accés als productes de suport de caràcter sanitari i sociosanitari, en coordinació amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

~~d) El reglament relatiu a la creació i al funcionament de l'Observatori Nacional de la Discapacitat.~~

~~e)~~ b**)** La modificació del reglament del dret a la defensa i l'assistència tècnica lletrades.

~~f)~~ **c)** Qualsevol altra disposició reglamentària necessària per a l'aplicació i el desplegament d'aquesta Llei.

4. En el termini màxim de sis mesos a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'aprovar o adaptar les disposicions reglamentàries següents:

a) El reglament relatiu a l'accés a la jubilació anticipada per envelliment prematur.

b) El reglament regulador de la Comissió Nacional de Valoració (Conava).

c) El reglament relatiu a la creació i al funcionament de l'Observatori Nacional de la Discapacitat.

5. El desplegament reglamentari d'aquesta Llei no pot restringir el contingut essencial dels drets que s'hi reconeixen ni ajornar-ne l'efectivitat més enllà dels terminis previstos en aquesta disposició. La manca de desplegament reglamentari no pot justificar, per si sola, la denegació o la interrupció d'un dret o d'un suport quan els seus requisits essencials resultin directament d'aquesta Llei o de la normativa anterior que continuï vigent durant el període transitori.

Motivació: Escurçar els terminis de desplegament reglamentari per garantir l'aplicació efectiva de la Llei en un termini raonable. Es fixa un termini general màxim d'un any i un termini reforçat de sis mesos per als reglaments relatius a la jubilació anticipada, la CONAVA i l'Observatori Nacional de la Discapacitat, atès que constitueixen instruments essencials per fer efectius drets i mecanismes centrals previstos a la Llei. Finalment, amb l'addició del punt 5 es garanteix que el desplegament reglamentari serveixi per concretar i fer operativa la Llei, alhora que es reforça així la seguretat jurídica durant el període transitori fins a l'aprovació dels nous reglaments.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=6b3b92f2-79f5-47d3-9bfa-14d373262f8d emprant el codi segur de verificació.